

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

Аналітичне дослідження

«ПРИМУСОВА ДЕПОРТАЦІЯ ТА ВИКРАДЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ»

Центр протидії
дезінформації

МЕТОДОЛОГІЯ

Центр протидії дезінформації провів дослідження інформаційного простору з метою виявлення ворожих кампаній інформаційного впливу, які стосуються теми депортації українських дітей та/або дискредитують Україну в зазначеному напрямку.

В ході дослідження Центр проаналізував **42602** повідомлень українською, російською та іншими мовами, в часовому проміжку з **24.02.2022 по 10.05.2023** року включно, а кількість контактів з аудиторією сягає **471 млн**.

Кількість згадувань

42 602

Кількість контактів з
аудиторією

471 МЛН

Зазначені повідомлення були зібрані в наступних соціальних мережах:

Facebook;

Reddit;

Twitter;

Telegram;

Instagram;

YouTube.

Крім описаних соціальних мереж, Центр здійснив всеосяжне дослідження інформаційного простору, що включає в себе моніторинг україно-, російсько-, та іншомовних засобів масової інформації.

ВВЕДЕННЯ

Вразливість дітей, як найменш захищеної категорії цивільних осіб під час ведення військових дій, неодноразово використовувалась російськими пропагандистами починаючи ще з 2014 року. В той час, використання теми дітей в дезінформаційних сюжетах було направлено на досягнення конкретних цілей. **По-перше**, демонізувати Збройні сили України. **По-друге**, дискредитувати політичну та військову владу України. **По-третє**, створити негативне уявлення про Україну не тільки серед російського населення, але й міжнародної спільноти.

Після початку повномасштабного вторгнення російської федерації діти фактично стали військовим трофеєм окупаційних військ. Зважаючи на чутливість теми дітей, які потрапили в епіцентр бойових дій, її використання для пропагандистських цілей було лише питанням часу.

Серед осіб, які активно просували дезінформацію за цією тематикаю можна виділити: **львову-бєлову марію (2896 згадувань), захарову марію (1947 згадувань), морозову дар'ю (1225 згадувань), москалькову тетяну (1215 згадувань), сердюкову вікторію (502 згадувань), василя небензю (481 згадування).**

ОСНОВНІ АКТОРИ ДЕЗІНФОРМАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ

Центр протидії
дезінформації

ЛЬВОВА-БЕЛОВА МАРІЯ ОЛЕКСІЇВНА

Дата народження: 25.10.1984.

Місце народження:

м. пенза, росія.

Діяльність: російський державний, політичний та громадський діяч, з 27.10.2021 уповноважена з прав дитини при президенті рф.

В рамках проаналізованих напрямків просуває такі наративи:

- діти були евакуйовані лише з тих регіонів, що після референдумів визнали себе частиною рф;
- дітей не позбавляють громадянства (ідентичності), а лише доповнюють його та дають нові можливості;
- заявила, що займалася не «депортацією» українських дітей, а їхньою «евакуацією з-під обстрілів»;
- діти були евакуйовані на територію росії задля їх безпеки;
- росія не використовує дітей в політичних цілях;
- «Україна нічого не зробила для евакуації дітей із Маріуполя. Де були гуманітарні коридори? Де була евакуація дітей? Те саме зараз відбувається під Бахмутом, коли ми ось зараз із моїми співробітниками вивозили звідти дітей. Ми рятували дітей»;
- переміщення дітей – це не геноцид (ПАРЄ визнала геноцидом депортацію українських дітей та дорослих на територію рф);
- росія дотримується правил Женевської конвенції про захист неповнолітніх у період військових конфліктів.

ЗАХАРОВА МАРІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Дата народження: 24.12.1975.

Місце народження:

м. москва, росія.

Діяльність: російський державний службовець, дипломат. Директор департаменту інформації та друку Міністерства закордонних справ російської федерації; з 10.08.2015 року офіційний представник МЗС росії.

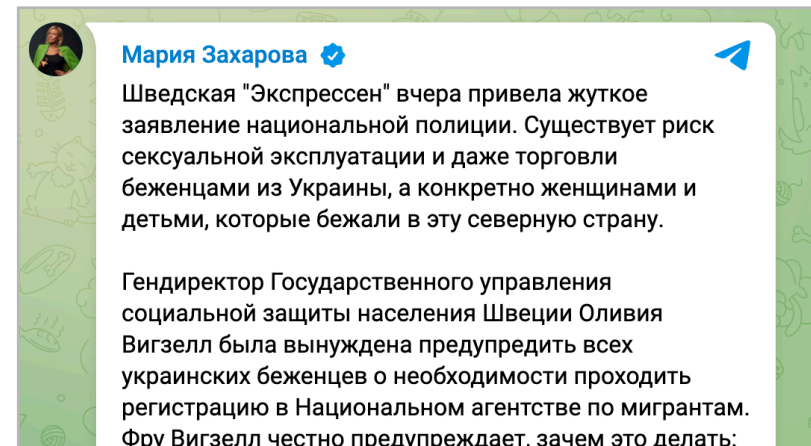

В рамках проаналізованих напрямків просуває такі наративи:

- Захід морально деградує – використання українських дітей для сексуальної експлуатації

- На Заході існує ризик торгівлі українськими дітьми.

Центр протидії
дезінформації

МОРОЗОВА ДАРІЯ ВАСИЛІВНА

Дата народження: 27.02.1989.

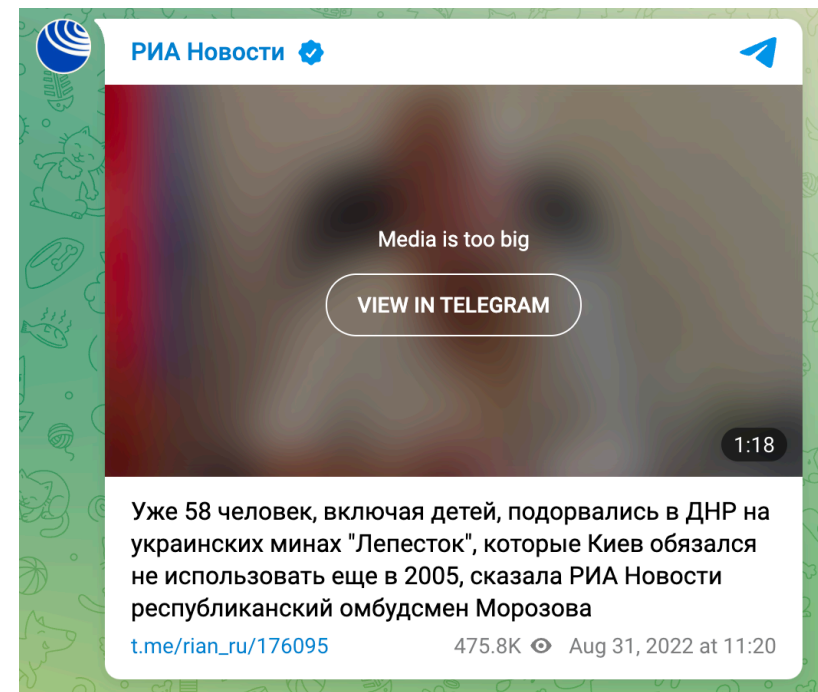
Місце народження:
м. Макіївка, Україна.

Діяльність: так званий правозахисник та політичний діяч так званої «днр»; нині так звана уповноважена з прав людини в «днр».

В рамках проаналізованих напрямків просуває такі наративи:

- *Україна порушує правила ведення війни - в так званій «днр» на мінах типу «Лепесток» постійно підриваються люди, в тому ж числі – діти.*

- *росія допомагає протезувати дітей з обмеженими можливостями.*

МОСКАЛЬКОВА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА

Дата народження: 30.05.1955.

Місце народження:
м. вітебськ, білорусь.

Діяльність: радянський та російський діяч органів внутрішніх справ, юрист; уповноважена з прав людини в рф.

В рамках проаналізованих напрямків просуває такі наративи:

- *росія дотримується правил Женевської конвенції про захист неповнолітніх у період військових конфліктів та інших міжнародно-правових актів щодо захисту дітей*
- *Звірства росіян відносно дітей - фейк:*

"Призываю Уполномоченного Верховной Рады Украины по правам человека, Комитет ООН против пыток, Европейский Комитет по предупреждению пыток, Верховного комиссара ООН по правам человека и Международный Комитет Красного Креста незамедлительно потребовать от украинской стороны соблюдения Женевской конвенции 1949 г., запрещающей применять пытки, насилие и действия, унижающие достоинство человека", - [приводятся](#) слова Москальковой в ее телеграм-канале.

6 февраля, 20:47

Москалькова призвала наказать создателей фейков о краже украинских детей для порнографии

СЕРДЮКОВА ВІКТОРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Дата народження: 14.04.1991.

Місце народження:

м. Сєвєродонецьк, Україна.

Діяльність: з 05.10.2021 року
так звана уповноважена з
прав людини в «лнр».

В рамках проаналізованих напрямків просуває такі нара-
тиви:

- *українці – нацисти, які вбивають мирних громадян та дітей*
- *багато батьків дітей, яких київський режим насильно вивіз із підконтрольних районів Донбасу перед «сво», досі нічого не знають про їхню долю*
- *виховання молодого покоління українців відбувається на прикладі таких історичних персонажів як Мазепа, Бандера та Шухевич, а росія є для українського народу країною-агресором*
- *заявляє про підтримку ідеї міжнародного трибуналу з воєнних злочинів Києва на Донбасі*
- *ЗСУ не дозволяють мирним громадянам евакуюватися з населених пунктів Донбасу, не пропускають через блокпости, доки ті не заспівають гімн України*
- *народ Донбасу не згоден з політикою «маріонеткового київського режиму» і через це піддається геноциду*

НЕБЕНЗЯ ВАСИЛЬ ОЛЕКСІЙОВИЧ

Дата народження: 26.02.1962.

Місце народження:

м. волгоград, росія.

Діяльність: радянський та російський дипломат; з 27.07.2017 року постійний представник рф при Організації Об'єднаних Націй та в Раді безпеки ООН; заступник міністра закордонних справ рф.

В рамках проаналізованих напрямків просуває такі наративи:

- Захід вбиває дітей (озброєння, що постачається Україні Заходом використовується для вбивства українських дітей):
- Захід ігнорує проблему евакуації дітей з зони бойових дій:

"Западным поставщикам оружия и их киевским марионеткам недостаточно безнаказанно губить людей, они решили переложить вину на других и принялись обвинять Россию в похищениях и принудительном перемещении детей, - отметил дипломат. - Очевидно, по их версии, детей, в частности детей-сирот, надо было оставить в зоне боевых действий. Ведь наши бывшие западные партнеры - истинные гуманисты". [т](#)

В результаті проведеного дослідження Центр встановив наступне:

1. Кампанії інформаційного впливу в рамках теми викрадення дітей відбуваються з 2014 року.
2. Після початку повномасштабного вторгнення від 24.02.2022 діти стали інструментом російської пропагандистської машини.
3. Починаючи від 24.02.2022 росіяни використовують кампанії інформаційного впливу за трьома напрямками, серед яких можна виділити наступні:
 - **росія – це справжній «рай» для дітей.** Перше повідомлення в рамках напрямку датується від 24 лютого 2022 року.
 - **Україні байдуже на власних дітей.** Перше повідомлення в рамках напрямку датується від 26 лютого 2022 року.
 - **Захід використовує українських дітей у власних цілях.** Перше повідомлення в рамках напрямку датується від 29 квітня 2022 року.

НАПРЯМОК №1. «РОСІЯ – ЦЕ СПРАВЖНІЙ «РАЙ» ДЛЯ ДІТЕЙ»

В рамках зазначеного напрямку слід виділити наступні пропагандистські меседжі:

- *росія створила безпечні умови для евакуації дітей з ТОТ України;*
- *українські діти, яких було вивезено в росію, отримують кращі умови для існування: усиновлення благонадійними російськими сім'ями, найкращу освіту, медицину, можливість відвідування гуртків, одяг, харчування і т.д.;*
- *дітям з України надається можливість пройти реабілітацію та оздоровлення у кращих санаторіях росії та Криму;*
- *депортовані українські діти можуть продовжувати ви-вчати українську мову;*
- *після завершення «спецоперації» діти зможуть повернутися у «звільнені нові регіони» росії, якщо там залишились їх батьки або близькі родичі;*
- *за власним бажанням діти можуть добровільно отримати громадянство росії.*

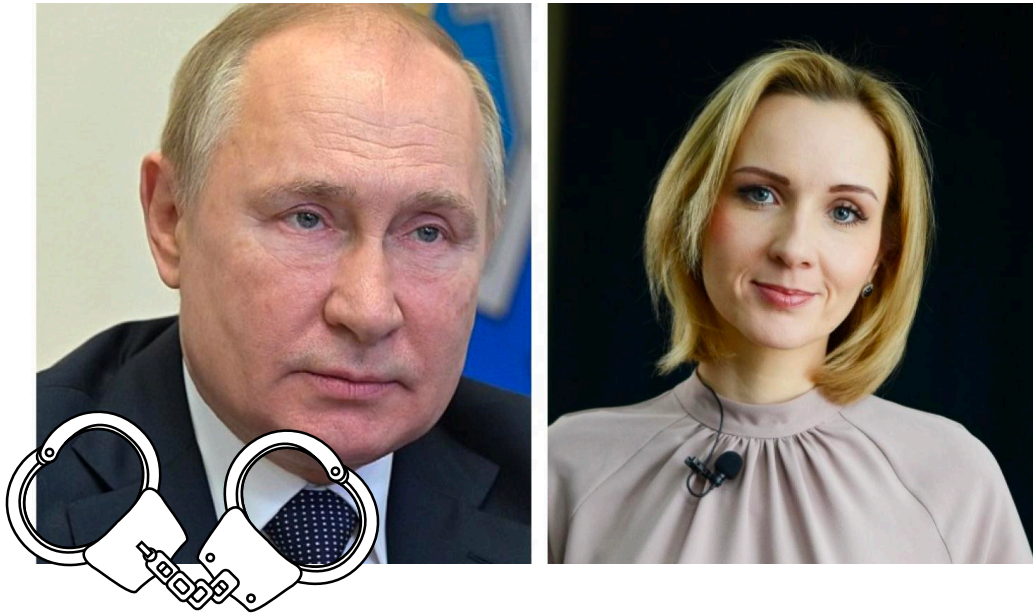

Поширення маніпулятивних повідомлень про те, що нібито росія розпочала евакуацію українських дітей з території так званих «лнр» та «днр» до росії почалось після повномасштабного вторгнення агресора в Україну 24 лютого 2022 року. Спікер ради федерації рф валентина матвієнко заявила, що керівництво «лнр» і «днр» повідомило про тимчасову евакуацію громадян у ростовську область у зв'язку із загрозою вторгнення України. Насамперед евакуація стосується жінок, дітей і літніх людей.

Одночасно у ЗМІ з'явилися повідомлення про те, що «евакуйованим» дітям Донбасу нададуть допомогу в зарахуванні до російських шкіл. Про це заявили у пресслужбі рособрнагляду.

Активізація російської кампанії щодо українських дітей, які перебували на ТОТ та були примусово вивезені (депортовані) на територію росії та білорусі, продовжилась з новою хвилею після оприлюднення 17 березня 2023 року рішення II Палати попереднього провадження Міжнародного кримінального суду (надалі – рішення МКС).

На підставі клопотань прокуратури від 22 лютого 2023 року II Палата попереднього провадження визнала, що є розумні підстави вважати, що кожен підозрюваний у справі несе відповідальність за військовий злочин у вигляді незаконної депортації населення та незаконного переміщення населення з окупованих територій України до російської федерації, на шкоду українським дітям. Злочини були скоєні на окупованій українською територією щонайменше з 24 лютого 2022 року.

У рішенні МКС зазначається, що II Палатою попереднього провадження було видано ордери на арешт двох осіб у контексті ситуації в Україні: президента росії володимира путіна та уповноваженої з прав дитини в офісі президента російської федерації марії львової-білової.

Згідно зі статтями 8(2)(a)(vii) і 8(2)(b)(viii) Римського статуту, вони несуть відповідальність за військові злочини у вигляді незаконної депортації населення (у тому числі дітей) і незаконного переміщення населення (у тому числі дітей) з окупованих територій України до росії федерації.

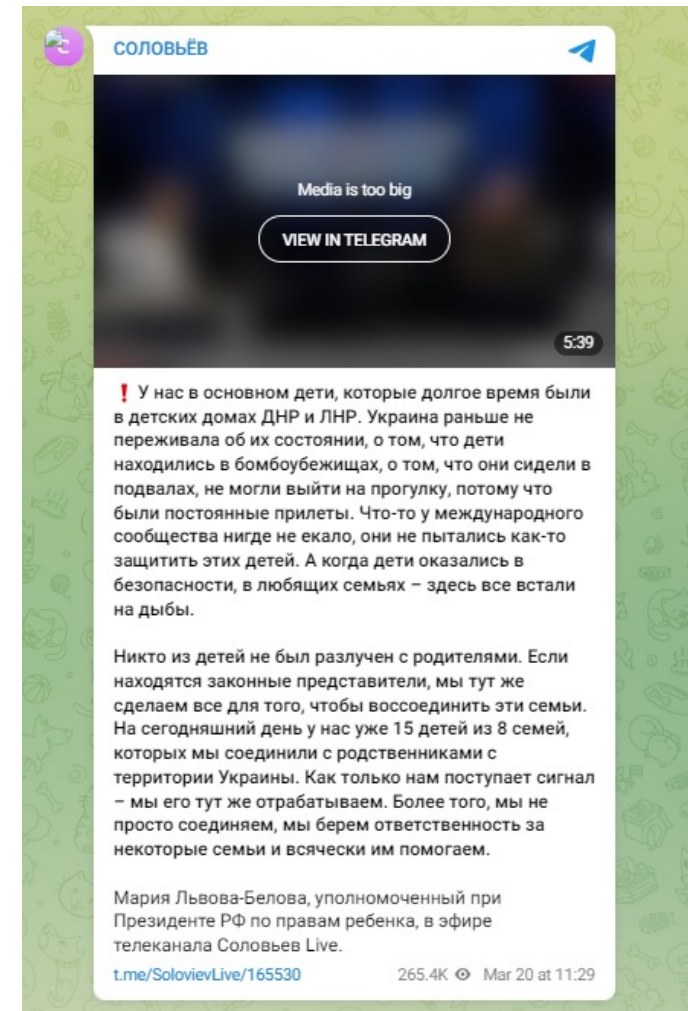
Після видачі МКС ордерів на арешт путіна та марії львової-білової, обвинувачені у справі, офіційні представники російської федерації, пропагандисти та підконтрольні кремлю ЗМІ виступили із власними заявами й публікаціями.

Різними публікаціями проросійські інформаційні ресурси намагалися переконати міжнародну спільноту в тому, що росія не викрадає дітей, а навпаки – рятує. Так, в рамках даної інформаційної кампанії поширювалися публікації про те, що росія створює найкращі умови життя для дітей, яких Україна фактично покинула під час війни.

Наприклад, у публікації телеграм-каналу «солов'єв», який цитує марію львова-белову, намагається виправдатися за викрадення українських дітей. Окрім цього, белова зазначає, що деяких дітей, чиї близькі знайшлися, якнайшвидше до них повертають та «беруть за них відповідальність і всіляко допомагають».

«Рішення Міжнародного кримінального суду для нашої країни не мають жодного значення, зокрема, з правової точки зору. росія не є учасником Римського статуту Міжнародного кримінального суду і зобов'язань щодо нього не несе. З цим органом росія не співпрацює, а можливі «рецепти» на арешт, що виходять від Міжнародного суду, будуть для нас юридично нікчемними», – заявила офіційний представник МЗС рф марія захарова у своєму Telegram-каналі, яку цитує російська агенція «Интерфакс» з посиланням на її брифінг 16 березня 2023 року.

ЯК ПОЧАТКОВО УТВОРИВСЯ РОСІЙСЬКИЙ НАРАТИВ: «РОСІЯ – ЦЕ СПРАВЖНІЙ «РАЙ» ДЛЯ ДІТЕЙ»?

На територію росії відбувається незаконна депортація дітей з Криму, що порушує їхні права на освіту та сімейне життя. За даними організацій, що захищають права дітей, такі дії спостерігаються вже кілька років.

Під час анексії Криму росією в 2014 році, українські школи та дитячі садки на півострові були закриті, а діти були примушені навчатися російською мовою в школах, які нібито забезпечували «російський стандарт» освіти. Багато українських батьків вирішили не віддавати своїх дітей на таку освіту та навчати їх вдома.

Проте, згідно з даними правозахисних організацій та моніторингу, російська влада з початку 2020 року почала арештувати та депортувати дітей з Криму, які навчаються дома, використовуючи це як засіб примусу для батьків відправити дітей до новостворених російських шкіл. Ці діти та їхні батьки стали жертвами кампанії тиску з боку російської влади.

Незаконна депортація дітей з Криму порушує міжнародні стандарти прав людини та дитини, зокрема право на освіту та сімейне життя. Такі дії росії є незаконними та порушують міжнародне право, що констатував МКС у своєму рішенні.

Виправдовуючи свій злочин перед світовою спільнотою російська федерація намагалася вчиняти дії, які нібито покращують умови депортованих українських дітей у Криму.

НАПРЯМОК №2. «УКРАЇНІ БАЙДУЖЕ НА ВЛАСНИХ ДІТЕЙ»

В рамках зазначеного напрямку слід виділити наступні пропагандистські меседжі:

- *Україну не цікавить доля дітей, які опинилися на ТОТ;*
- *під час активних військових дій ЗСУ прикривалися дітьми як живим щитом;*
- *ЗСУ обстрілюють дітей на рідній землі;*
- *Україні не потрібно повернення дітей на батьківщину;*
- *рф вивозить дітей з гарячих точок, щоб вони не постраждали під час обстрілів.*

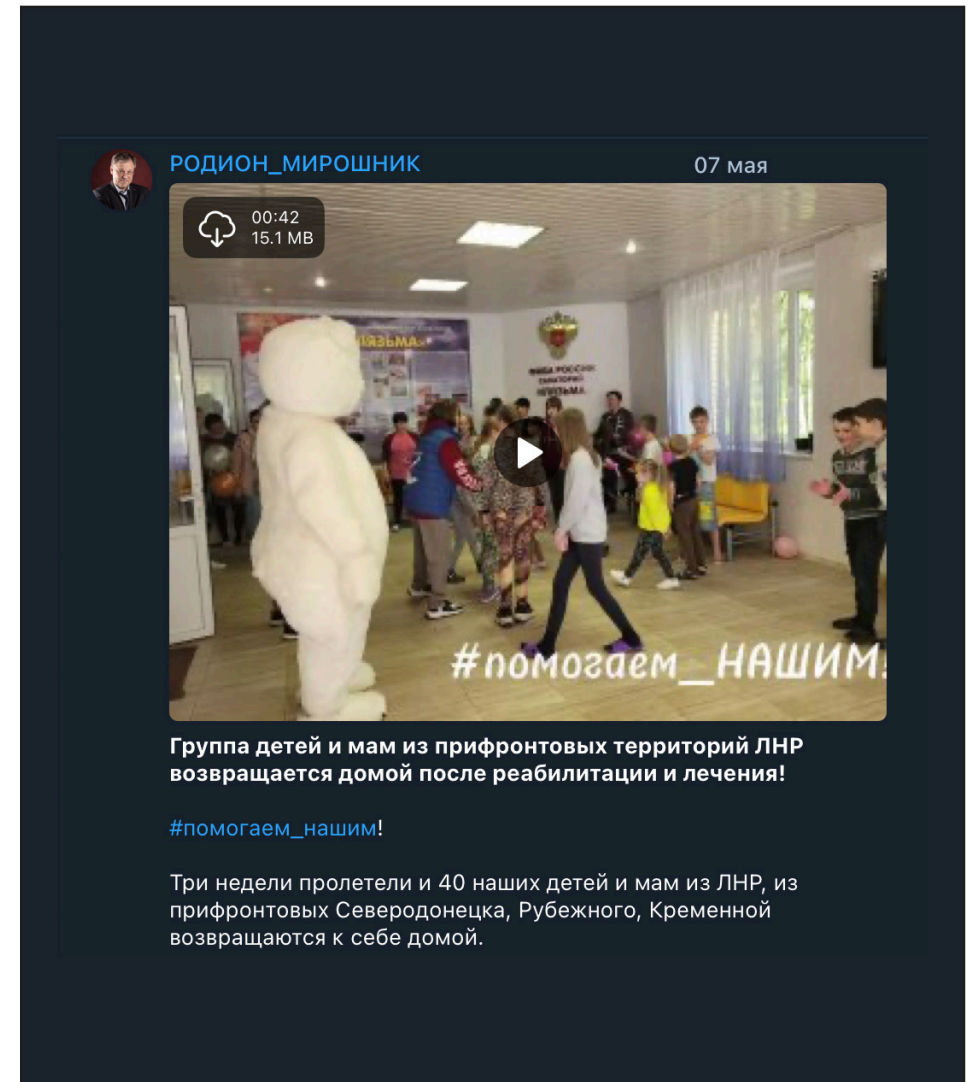

Після початку повномасштабного вторгнення в Україну російська влада почала масово вивозити українських дітей до росії, аргументуючи тим, що це переважно діти, які довгий час перебували у дитячих будинках і на яких Україна не звертала увагу. Нібито зазначені діти постійно перебували у бомбосховищах і навіть не могли вийти на прогулянку через постійні обстріли.

Частину дітей позиціонували, як таких, що постійно перебували у прифронтових територіях, або котрі гостро потребували медичної допомоги та були відправлені на реабілітацію в росію за спеціальною програмою, за участю психологів, реабілітологів, фахівців з фізіотерапії та профільних лікарів.

Депортацію неповнолітніх дітей, росія виправдовувала тим, що вивозить дітей з гарячих точок, щоб вони не постраждали під час обстрілів, на відміну від ЗСУ, які використовують цивільних громадян, як живий щит. Також ворожі ЗМІ, повідомляли, що потреби простих людей мало турбують Офіс Президента України.

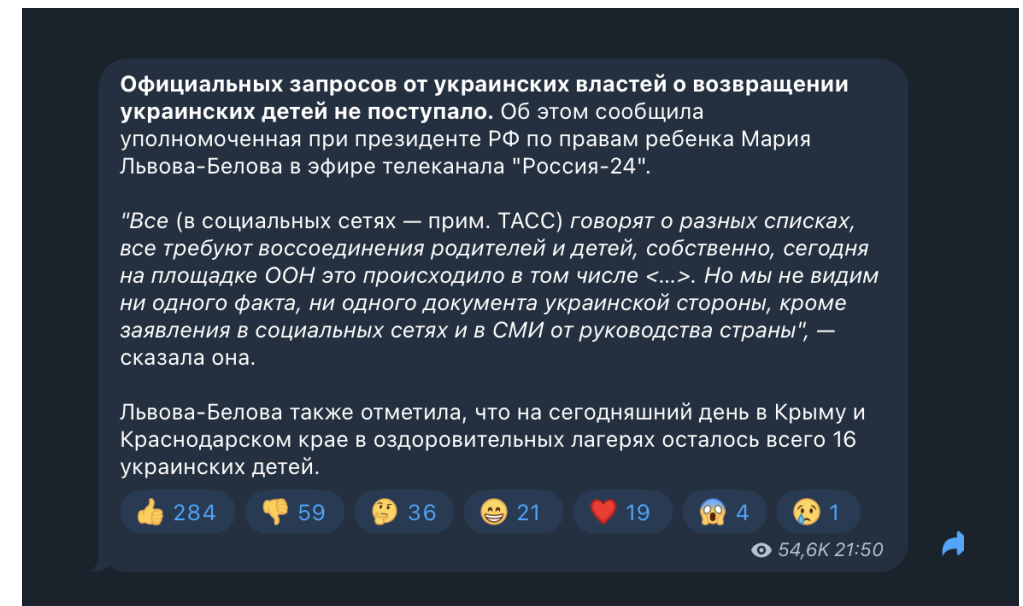

До поширення дезінформації в рамках описаної кампанії, росія також залучила постійного представника росії в ООН василя небензю. Так, 20.03.2023 року, він заявив, що: «росія готова повернути вивезених з України дітей, коли там буде безпечно». Дипломат додав, що дітей нібито «переміщали через небезпеку, яку становлять бойові дії»

Також рф паралельно засуджує Захід, на думку якого геноцид – це вивезення дітей на відпочинок до «Артеку», підручники з історії росії та можливість пізнати всю красу мирного дитинства, які отримують зараз діти, вивезені з прифронтової зони.

5 травня 2023 року в ефірі телеканалу «Россия 24» уповноважена по правам людини марія львова-білова заявила, що офіційних запитів від Києва щодо повернення українських дітей не надходило. Її промову одразу підхопили російські Telegram-канали та ЗМІ, максимально розповсюджуючи цю заяву та створюючи ілюзію, що Україні байдуже на власних дітей.

Також, 1 травня 2023 року на YouTube каналі VICE New вийшло її інтерв'ю, в якому вона зазначила: «Україна нічого не зробила для евакуації дітей із Маріуполя. Де були гуманітарні коридори? Де була евакуація дітей? Те саме зараз відбувається під Бахмутом, коли ми ось зараз із моїми співробітниками вивозили звідти дітей. Ми рятували дітей». Своєю промовою, вона намагалася акцентувати увагу, що українська сторона не збиралась і не збивається допомагати дітям, бо це не їх пріоритет.

The Russian Woman Accused of 'Stealing' Ukrainian Children | Exclusive Interview

VICE News

Підписалося 8,55 млн користувачів

Підписатися

6,8 тис.

Поділитися

Паралельно, в інформаційному просторі поширюються повідомлення, що Україні навпаки не потрібно повернення дітей на батьківщину, бо їх знаходження на територіях непідконтрольних Києву можна використовувати в політичних та пропагандистських цілях.

«Во-первых, зачем Украине дети, когда их «невозвращение» можно использовать в пропагандистских целях? Потом, распространяя информацию о якобы «незаконной депортации детей» (на самом деле их выезде с согласия родителей из прифронтовой зоны) украинская власть ничего не делает для их возвращения, даже детский омбудсмен Украины не подает «признаков жизни».

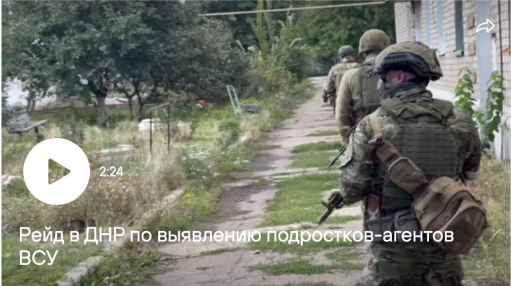

Слід зазначити, що львова-білова також неодноразово розповсюджувала фейкові повідомлення, які стосуються наратива «Військовослужбовці ЗСУ здійснюють військові злочини», заявляючи, що «під час активних військових дій у Маріуполі ЗСУ прикривалися дітьми як живим щитом, коли виставляли їх на вікна там, де були снайпери».

РИА НОВОСТИ

В ДНР заявили, что Киев использует детей для шпионажа и корректировки огня

Советник главы ДНР Гагин: Киев использует детей для шпионажа на освобожденных территориях

Читайте ria.ru в [Новости](#) [Дзен](#)

Главное из интервью детского омбудсмена России Марии Львовой-Беловой RT Arabic:

- с осени прошлого года из 2,5 тыс. украинских детей, оказавшихся в лагерях отдыха в Крыму, почти все воссоединились с семьями: к Новому году их оставалось 400, а сейчас — всего восемь;
- ещё одна большая группа детей была в здравницах Краснодарского края, последнего из них бабушка забрала три дня назад;
- Украина не занималась эвакуацией детей и не ставила это в приоритет;
- «во время активных военных действий в Мариуполе ВСУ прикрывались детьми как живым щитом, когда выставляли их на окна там, где находились снайперы»;
- по словам Львовой-Беловой, Украина обвиняет её в «депортации» детей из зоны боевых действий на основании данных украинского сайта «Дети войны», куда залиты фото, не связанные с описаниями к ним: «Мы нашли среди них несколько детей, которых наш же аппарат воссоединил с родственниками».

18 ноября 2022, 20:11, обновлено 18 ноября 2022, 20:24 Военная операция на Украине

В Херсонской области заявили об использовании Украиной детей в качестве наводчиков

Представитель правоохранительных органов региона отметил, что один из задержанных подростков навел артиллерию на предприятие в Голопристанском районе области

Крім цього, з початку квітня 2023 року в інформаційному просторі набуло поширення заява львови-бєлової, в якій вона стверджує, що «Київ переслідує сім'ї, які опікуються сиротами з Донбасу». У повній версії заяви йде мова про те, що Україна нібито погрожує російським сім'ям, які виховують українських дітей сиріт, щоб використовувати їх в подальших маніпуляційних схемах. Паралельно з цим, створюючи фейковий образ навколо військовослужбовців ЗСУ.

«Ми регулярно отримуємо повідомлення про погрози на адресу дітей-сиріт Донбасу з боку України. Незнайомі особи не залишають спроб вступити з ними в контакт, надсилають провокаційні пропозиції, шантажують. Наявний неймовірний цинізм: спочатку ЗСУ обстрілювали дітей на рідній землі, тепер, коли вони в безпеці, у домашньому затишку, їх тероризують морально, викладають у мережу особисті дані їхніх опікунів, загрожують розправою».

11:49 4 апреля 2023 / ИА Красная Весна

Київ переследует семьи, опекающие сирот Донбасса, заявила Львова-Белова

Изображение: Ольга Перегуд © ИА Красная Весна

Детский рисунок Украина

Украинские власти ведут преследование российских семей, которые взяли под опеку детей-сирот, вывезенных из новых регионов России. Это следует из выпущенного 4 апреля бюллетеня о деятельности уполномоченного при президенте РФ по правам ребенка.

Зауважимо, що експлуатація дітей під час війни – це одне з найбільш жахливих порушень прав дитини відповідно до положень Женевської конвенції. Воєнні конфлікти можуть призвести до різноманітних форм експлуатації дітей, таких як примусове призову в дитячі військові формування, використання як шпигунів або вбивць, сексуальна експлуатація, примусова праця та інші форми насильства.

Згідно з міжнародним гуманітарним правом, діти, як і всі цивільні особи, повинні бути захищені від насильства, зокрема від експлуатації. Міжнародне гуманітарне право, також забороняє використання дітей в збройних конфліктах та наказує бойовими сторонами захищати дітей від будь-яких форм насильства.

Для запобігання експлуатації дітей воєнні конфлікти повинні припинятися якомога швидше, а забезпечення безпеки дітей має бути пріоритетним завданням для всіх сторін конфлікту. Додаткові заходи, такі як заборона примусової рекрутації дітей в армії та вживання профілактичних заходів для запобігання сексуальній експлуатації, також можуть допомогти у запобіганні експлуатації дітей воєнними конфліктами.

Поширюючи вищевказані заяви, пропаганда кремля хоче створити образ – України, як «держави-терориста», розповсюджуючи повідомлення про вигідне для Києва знаходження дітей в зоні бойових дій.

Важливо зазначити, що тему «Україні байдуже на власних дітей» та інтерв'ю з марією львовою-біловою публікують та підтримують відомі російські пропагандисти, такі як Володимир Соловйов та інші. **Приклад:**

 RT на русском

Главное из интервью детского омбудсмена России Марии Львовой-Беловой RT Arabic:

— с осени прошлого года из 2,5 тыс. украинских детей, оказавшихся в лагерях отдыха в Крыму, почти все воссоединились с семьями: к Новому году их оставалось 400, а сейчас — всего восемь;

— ещё одна большая группа детей была в здравницах Краснодарского края, последнего из них бабушка забрала три дня назад;

— Украина не занималась эвакуацией детей и не ставила это в приоритет;

— «во время активных военных действий в Мариуполе ВСУ прикрывались детьми как живым щитом, когда выставляли их на окна там, где находились снайперы»;

— по словам Львовой-Беловой, Украина обвиняет её в «депортации» детей из зоны боевых действий на основании данных украинского сайта «Дети войны», куда залиты фото, не связанные с описаниями к ним: «Мы нашли среди них несколько детей, которых наш же аппарат воссоединял с родственниками».

 Подпишись — RT на русском

НАПРЯМОК №3. «ЗАХІД ВИКОРИСТОВУЄ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ У ВЛАСНИХ ЦІЛЯХ»

В рамках зазначеного напрямку слід виділити наступні пропагандистські меседжі:

- українські діти, що виїхали до країн Європи, стають жертвами торгівлі;
- українські діти, що виїхали до країн Європи, стають об'єктами сексуальної експлуатації;
- на Заході широко розповсюджена педофілія;
- в українських біженців відбирають дітей;
- Захід вбиває українських дітей, постачаючи українцям зброю.

З весни 2022 року у російських засобах масової інформації почали поширювати наратив про те, що українські діти, що виїхали до країн Європи, стають жертвами торгівлі та сексуальної експлуатації. Зокрема, посилаючись на англомовну статтю, опубліковану на платформі Aol., прокремлівські Telegram-канали намагались дискредитувати британську спонсорську програму для українців «Homes for Ukraine», поширюючи меседжі про ризики торгівлі людьми та секс-рабство.

UK's visa schemes 'creating and heightening' trafficking and exploitation risks

JEMMA CREW, PA SOCIAL AFFAIRS CORRESPONDENT

Updated April 29, 2022 at 2:04 AM

The UK's visa schemes for Ukrainian refugees are "lacking in clarity, resourcing and accountability" and are heightening the risk of trafficking and exploitation, according to a report.

More than 100 experts have highlighted the "troubling implications" of the UK's visa-based response, saying they are struggling to make sense of the "chaotic, fragmented and confusing" system.

MediaPost

118,3K 13:27

Британская программа для украинских беженцев создает риски торговли людьми и секс-рабства. Согласно отчету, подготовленному экспертами UCL для независимого уполномоченного по борьбе с рабством Сары Торнтон, визовые схемы Великобритании для украинских беженцев «непрозрачны в ресурсах и подотчетности», а также повышают риск торговли людьми и сексуальной эксплуатации. Более 100 экспертов подчеркнули «тревожные моменты» в визовой программе Великобритании.

В отчете, подготовленном экспертами UCL, процедура выдачи виз рассматривается как возможность, создающая и повышающая риск торговли людьми и эксплуатации. По мнению экспертов, «враждебная среда» в Великобритании также создает «сложный климат» для беженцев. В отчете участвовали эксперты из правительственного сектора, здравоохранения, юристы, правозащитники и ученые.

У продовження вищезазначеного, 29 травня 2022 року кремлівське видання «РІА Новості» з посиланням на Слідчий комітет рф повідомило про те, що нібито «на базі Червоного Хреста у Маріуполі було знайдено медичні картки дітей, в яких описано їх здорові органи». У якості «доказу» було опубліковане відео, яке миттєво набрало поширення у проросійських каналах інформації:

Медкарты детей с указанием здоровых органов найдены в Мариуполе

СК РФ: на базе Красного Креста в Мариуполе нашли карты детей с указанием здоровых органов

29 мая 2022 в 23:50

РІА Новості

В Мариуполе нашли медкарты детей с указанием здоровых органов

Следственный комитет России изучит появившиеся видеокдры с базы Красного Креста в Мариуполе, где нашли сотни детских медицинских карт с обозначением у них... РІА Новості, 30.05.2022

Проте, вже 31 травня 2022 Міжнародний Комітет Червоного Хреста спростував вищезазначене, оскільки організація не збирає медичні картки дітей і не причетна до торгівлі органами, як про це натякають у фейкових повідомленнях.

Влітку, а саме 22 липня 2022 року, в кремлівських ЗМІ масово поширили статтю Independent про британських педофілів, які приїжджали до Польщі з метою надання «гуманітарної допомоги» українським дітям-біженцям:

absatz.media
<https://absatz.media/news> · Перекласти цю сторінку

Independent: британские педофилы приезжали в Польшу ...
22 лип. 2022 р. — Independent: **британские педофилы** приезжали в Польшу, чтобы «помогать» **украинским** беженцам Фото: flickr.com / Matthias Berg.

kp.ua
<https://kp.ua/incidents/a6...> · Перекласти цю сторінку

Британские педофилы приезжали в Польшу в поисках детей
22 лип. 2022 р. — Власти Польши разоблачили британских педофилов, которые приехали в поисках украинских беженцев. Фото: https://t.me/V_Zelenskiy_official.
Відсутні: «помогали» | Мають містити: «помогали»

info24.ru
<https://info24.ru/news/bri...> · Перекласти цю сторінку

Британские педофилы ездили в Польшу «помогать - Инфо24
22 лип. 2022 р. — **Британские педофилы** ездили в Польшу «помогать» **украинским** сиротам. Осуждённые за сексуальное насилие над детьми преступники совершали...

vm.ru
<https://vm.ru/В мире> · Перекласти цю сторінку

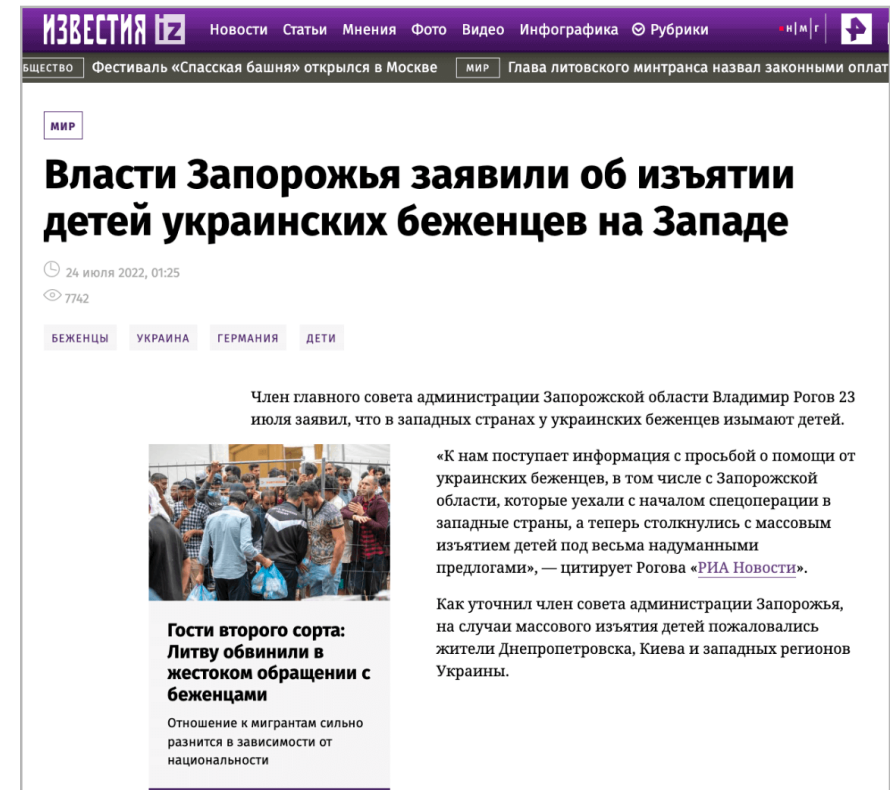
Британские педофилы приезжали в Польшу под предлогом ...

Варто зазначити, що російські медіа зманіпулювали змістом статті, вирвавши лише вигідний їх риториці контекст. Насправді, Національне агентство боротьби зі злочинністю Великої Британії повідомило, що «сексуальних злочинців попросили покинути Польщу після співбесіди з міграційною службою та правоохоронними органами, а британська влада працює над тим, щоб утримати інших [злочинців] від поїздок».

Після цього, 23 липня 2022 року проросійський колаборант в тимчасово окупованому Мелітополі Володимир Рогов заявив, що у західних країнах в українських біженців відбирають дітей: «До нас надходить інформація з проханням про допомогу від українських біженців, у тому числі із Запорізької області, які поїхали з початку спецоперації до західних країн, а тепер зіткнулися з масовим вилученням дітей під дуже надуманими приводами».

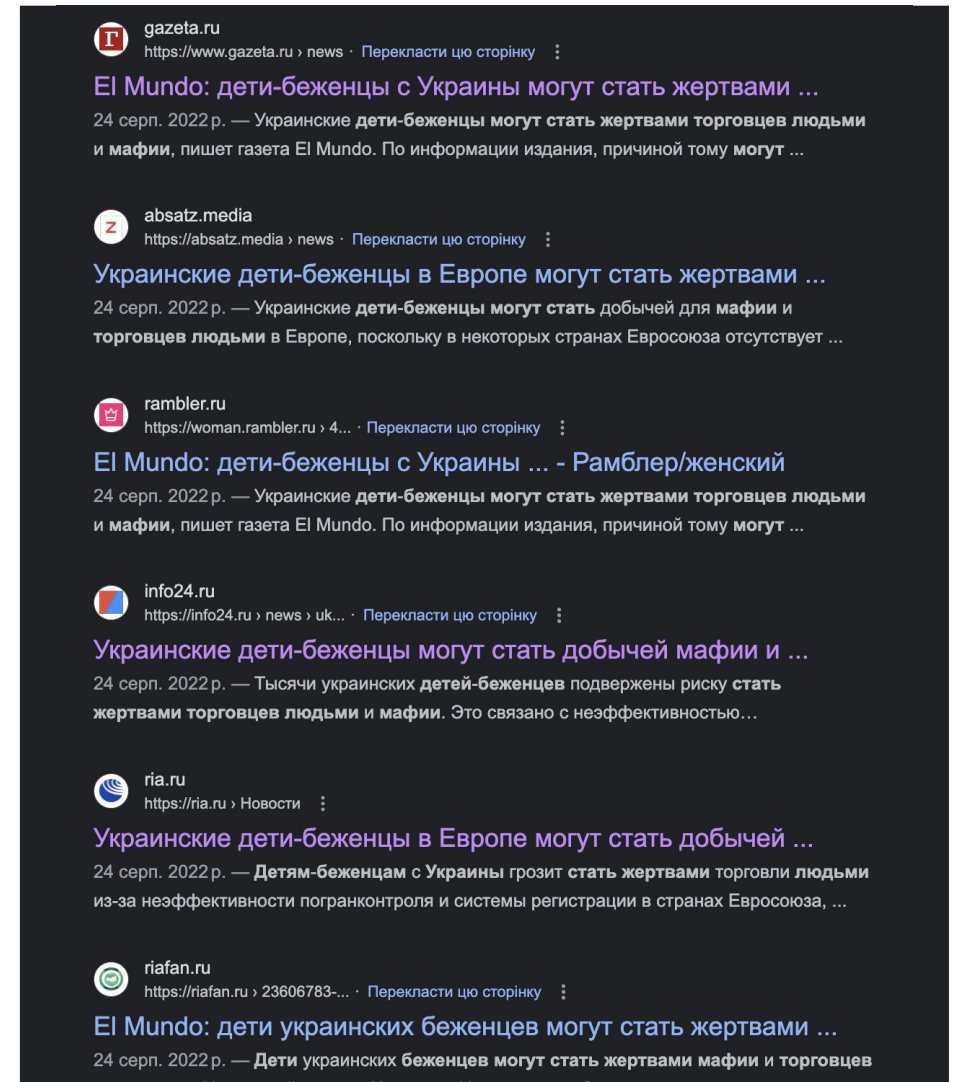
Заява рогова не відповідає дійсності за браком доказів протизаконної поведінки країн Заходу. Також рогов не згадує жодного конкретного випадку, коли в біженців забирали дітей та за яких обставин. Водночас він називає комічні причини, через які це нібито робили, наприклад, «за дуже сильну емоційну прихильність до батьків».

Продовжуючи, 24 серпня 2022 року пропагандистські медіа масово поширили заголовок статті іспанського видання El Mundo про те, що українським дітям-біженцям у країнах Європи може загрожувати мафія та торговці людьми.

Як зазначається у статті, іспанське видання направило до 12 країн Європи запити на отримання інформації про заходи, які вживаються для реєстрації вразливих груп біженців, зокрема, дітей. Влада Франції, Бельгії, Італії та Чехії надала інформацію про ведення обліку кількості неповнолітніх біженців, які в'їхали без супроводу дорослих. Інші країни, як повідомляє El Mundo, не реєструють українських дітей або стверджують, що ця інформація є конфіденційною. Можна зробити висновок, що зазначена стаття містить яскравий заголовок та мало доказів на користь неефективної системи обліку українських дітей-біженців в країнах Європи. Проте для кремлівських ЗМІ матеріал став інформприводом задля повернення наративу про моральну деградацію Заходу в інформаційний простір.

Після річниці Національного спротиву, 28 лютого 2023 року, проросійське медіа «Страна.иа» опублікувало статтю про те, як в українських біженців в Німеччині відбирають дітей. З посиланням на слова Олени Дашко, мешканки Сєвєродонецька, у матеріалі зазначається, що «Є вже понад 100 випадків, коли ювенальна служба примусово забирала дитину в українських біженців, а потім через суд позбавляла їх батьківських прав».

Новости » "Ребенка увезли прямо из песочницы". Почему в ЕС украинских беженцев лишают родительских прав и забирают детей

"Ребенка увезли прямо из песочницы". Почему в ЕС украинских беженцев лишают родительских прав и забирают детей

10:24, 28 февраля 2023

При цьому пропагандисти звинувачують українську владу у бездіяльності та акцентують увагу на тому, що нібито українські консульства стають на бік офіційної влади Німеччини,

Польщі та інших європейських країн. Варто зазначити, що такі заяви є непідтвердженими жодною офіційною заявою західних та вітчизняних посадових осіб.

«Ось це точно Європа»: у «консервативных» украинцев в Германии массово отбирают детей

1 марта 2023
09:11

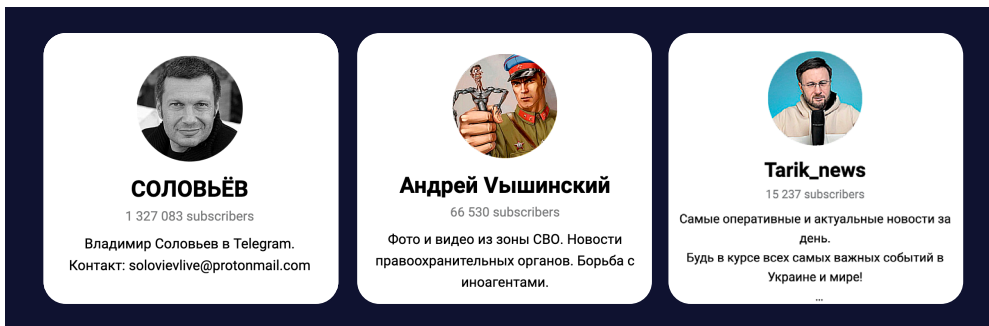

Иллюстрация: news-kiev.ru

Також, 24 березня 2023 року ворожі засоби інформації знову почали поширювати меседж про викрадення українських дітей в Європі. Цього разу в російському інформаційному просторі поширилось відео, в якому нібито українські біженки говорять про викрадення їхніх дітей у Європі:

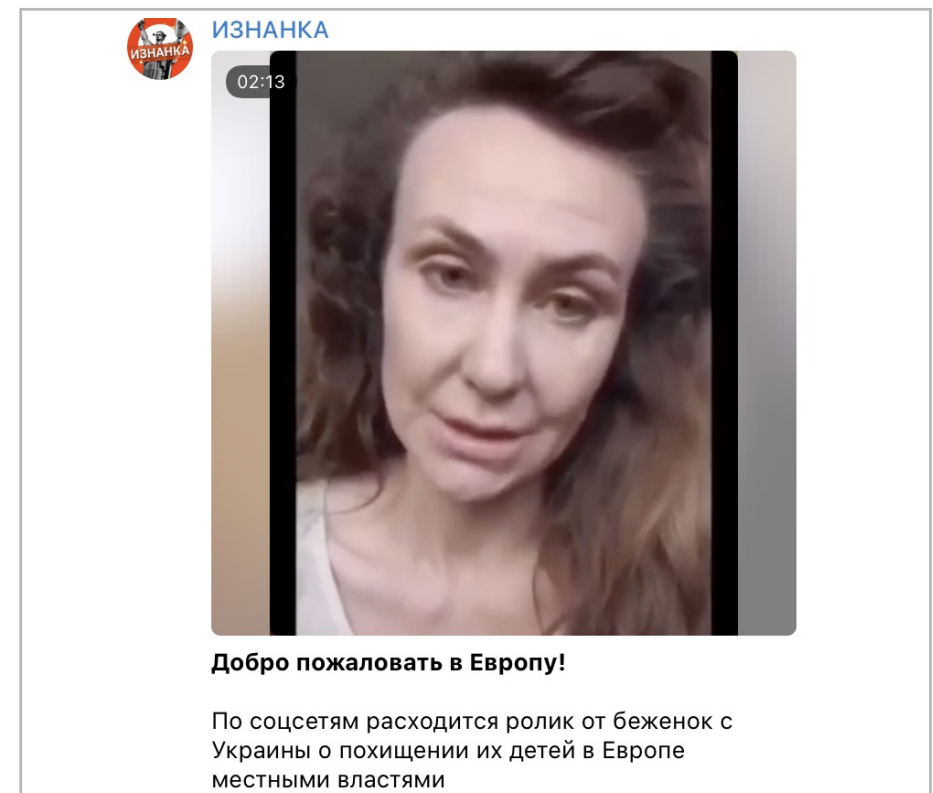
Ролик поширили наступні проросійські Telegram-канали:

@SolovievLive, @a_vyshinskiy, @tarik_news та інші.

Варто зазначити, що в українському чи західному інформаційному просторі це відео не набуло значного поширення. Отже, це може бути використано ворогом виключно задля проведення психологічної операції з метою дискредитації

українських партнерів та залякування людей, що проживають на тимчасово окупованих територіях України та прифронтових містах задля мотивації їх виїзду на територію РФ.

26 березня поточного року представник російського зовнішньополітичного відомства марія захарова у своєму Telegram-каналі знову підняла питання про сексуальну експлуатацію українських дітей у європейських країнах: «Діти, які опинилися в Європі після «евакуації» з України, регулярно стикаються з проблемами маргіналізації у різних її проявах, аж до сексуальної експлуатації та секс-трафіку». Зокрема, пропагандистка дискредитує владу Швеції, Франції та Німеччини (з посиланням на вищезазначену статтю «Страна.ua»). Посилаючись на статтю від 17 березня 2022 року в шведському таблоїді Expressen, захарова дискредитує шведську соціальну систему організації життя українських дітей. Проте, варто зазначити, що генеральний директор Шведської національної ради охорони здоров'я та соціального забезпечення Олівія Вігзелл наголосила на важливості забезпечення безпеки для дітей, які приїжджають з України, та закликала українських громадян звертатись до Міграційного агентства та соціальні служби Швеції.

Марія Захарова

26 марта

272

273,4К изменено 19:10

Дети, оказавшиеся в Европе после «эвакуации» с Украины, регулярно сталкиваются с проблемами маргинализации в различных её проявлениях, вплоть до сексуальной эксплуатации и секс-трафика.

Я уже [раньше писала](#) о том, что соответствующие заявления звучали от официальных лиц ЕС, в частности, в Швеции гендиректор Государственного управления социальной защиты населения Оливия Вигзелл была вынуждена предупредить всех беженцев о необходимости проходить регистрацию в Национальном агентстве по мигрантам. Она отдельно подчеркнула, зачем это делать детям: «*чтобы не стать жертвой эксплуатации*».

Властям в Стокгольме известно, как минимум, о нескольких сотнях несовершеннолетних, которые прибыли в страну без сопровождения родителей. Ещё год назад никто не брался назвать сколько детей и взрослых попало в Скандинавию нелегально и без регистрации. В целом, ситуация лучше не стала.

Схожий расклад наблюдается и во Франции – одной из наиболее популярных стран у украинских беженцев. Тоже [говорила](#) об этом: префект Жозеф Зимет в интервью Le Monde жаловался, что понятия не имеет, где размещать 100 000 украинцев, из которых работают от силы три тысячи. В этом же интервью он признавал, что половину беженцев просто «*потеряли*», то есть французские власти понятия не имеют, где они сейчас находятся, чем занимаются и на что живут. После прохождения пограничного контроля они просто... «*исчезли*».

Все эти проблемы вынудили некоторые страны, в частности, Эстонию [закрывать страну](#) для беженцев через какое-то время после начала исхода.

Тем временем, в Германии, принявшей только по официальным данным более миллиона украинцев, ювенальные службы [активно забирают](#) детей из семей беженцев, а родителей через

У продовження пропагандистської кампанії 5 квітня поточного року росія ініціювала проведення неформального засідання Ради Безпеки ООН за так званою формулою Аррії, що було присвячене розгляду питання евакуації українських дітей із зони бойових дій. Під час виступу військової злочинниці марії львови-белови делегації Великої Британії, США, Албанії та Мальти вийшли із зали. Постійний представник рф при ООН василь небензя назвав таку поведінку «ганьбою»:

«...Ці делегації створили історичний випадок для засідань по «формулі Аррія». Ми вважаємо те, що сталося сьогодні повною ганьбою з їхнього боку. Звичайно, ми це запам'ятаємо».

Також постійний представник рф при ООН відкинув обвинувачення країн Заходу у викраденні дітей з України та звинуватив Захід у вбивстві українських дітей:

«Наразі ці цифри [кількість дітей, що загинули в Донбасі] стрімко зростають, не в останню чергу за рахунок постачань далекобійної зброї Заходом, внаслідок чого ЗСУ добивають до тих мирних районів, куди вони до цього не діставали».

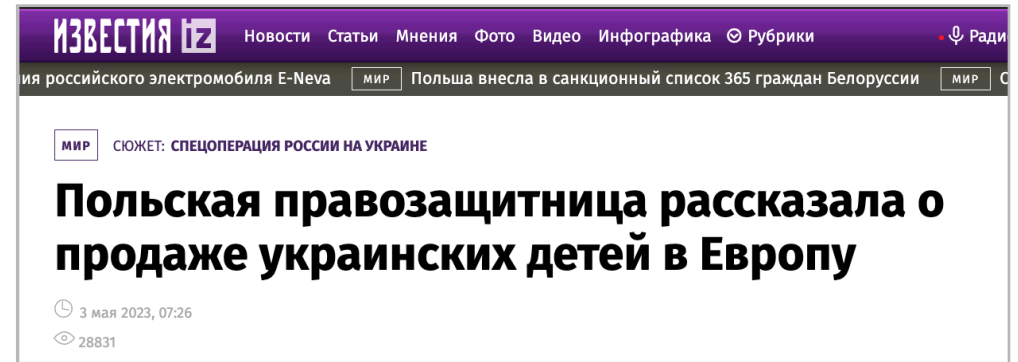
3 травня 2023 року ворожі канали інформації обрали новий напрямок дискредитації західних країн – діти на продаж. 3 травня в російськомовному інформаційному просторі одночасно з'явилося два інформприводи, що стосуються благополуччя українських дітей у країнах Заходу, суб'єктами яких виступають польська правозахисниця Іоанна Пахвіцевич та колишній радник міністра оборони США Дуглас Макгрегор.

3 травня 2023 року на сайті проросійського видання «Известия» було розміщене інтерв'ю з польською «правозахисницею» Іоанною Пахвіцевіч, в якому стверджується, що дітей з дитячих будинків України продають до Європи.

Жінка наголосила: «Мені вже минулого року, у червні, потрапили до рук документи про продаж повного дитячого будинку в селі неподалік від Маріуполя. В Іспанії цей дитячий будинок продали. Я маю на увазі саме 85 дітей із дитячого будинку». Також, за її словами, «в Європі та Великій Британії розроблено спеціальну систему, яка дозволяє забрати дитину з сім'ї під прикриттям принципу захисту прав дітей».

Слова Іоанни Пахвіцевіч швидко поширилась в російськомовному сегменті інформаційного простору, а також на деяких проросійських інформаційних ресурсах Європи. Зокрема, суб'єктом поширення стало словацьке медіа «Slovenské Noviny».

Також, 3 травня (не дивлячись на те, що ефір від 1 березня 2023) в мережі масово поширили слова колишнього радника міністра оборони США Дугласа Макгрегора в ток-шоу британського політика Джорджа Геллоуея «moats.tv» про те, що в Україні «зникли» 50-60 тисяч українських дітей. Більшість із них нібито стали жертвою педофілів у США та Європі: «Ми знаємо, що в Україні «зникли» 50-60 тисяч українських дітей, які стали здобиччю педофілів у США та на Заході. У нас відкриті кордони, на Захід переміщуються мільйони жінок та дітей з України, багато хто стає об'єктом уваги криміналу та сексуальних злочинів».

Важливо зазначити, що меседж Дугласа Макгрегора збігається з конспірологічною теорією «Pizza Gate», в основі якої лежать звинувачення верхівки демократичної партії США у педофільії. Подібна риторика продовжує еволюціонувати та активно використовується такими конспірологічними праворадикальними спільнотами, як «QAnon». Враховуючи вразливість представників англomовної аудиторії, вищезазначені групи легко сприймають російську пропаганду та є активними суб'єктами поширення російських наративів. Також конспірологічні теорії використовувались кремлем для інформаційного впливу під час президентських виборів США 2016.

Враховуючи проросійську діяльність Іоанни Пахвіцевіч та систематичне поширення Дугласом Макгрегором співзвучних російській пропаганді наративів, варто зазначити, що одночасне поширення російськими ресурсами їх заяв про продаж дітей та сексуальну експлуатацію неповнолітніх не є співпадінням, а радше скоординованою операцією з дискредитації країн Заходу та їх цінностей.

НЕАВТЕНТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВПЛИВ У МІЖНАРОДНОМУ ІНФОРМПРОСТОРІ

Загалом спостерігається невисока активність відомих проросійських дезінформаційних мереж, що націлені на західну аудиторію. Ця низька активність спостерігається тільки у двох соціальних мережах, зокрема, Facebook та Twitter. У інших соціальних мережах, а саме, Instagram, Reddit та Youtube ворожа активність за темою «депортація українських дітей» відсутня або мінімальна.

Аналізуючи активність проросійських мереж неавтентичного впливу, можна поділити активність на наступні категорії методів впливу:

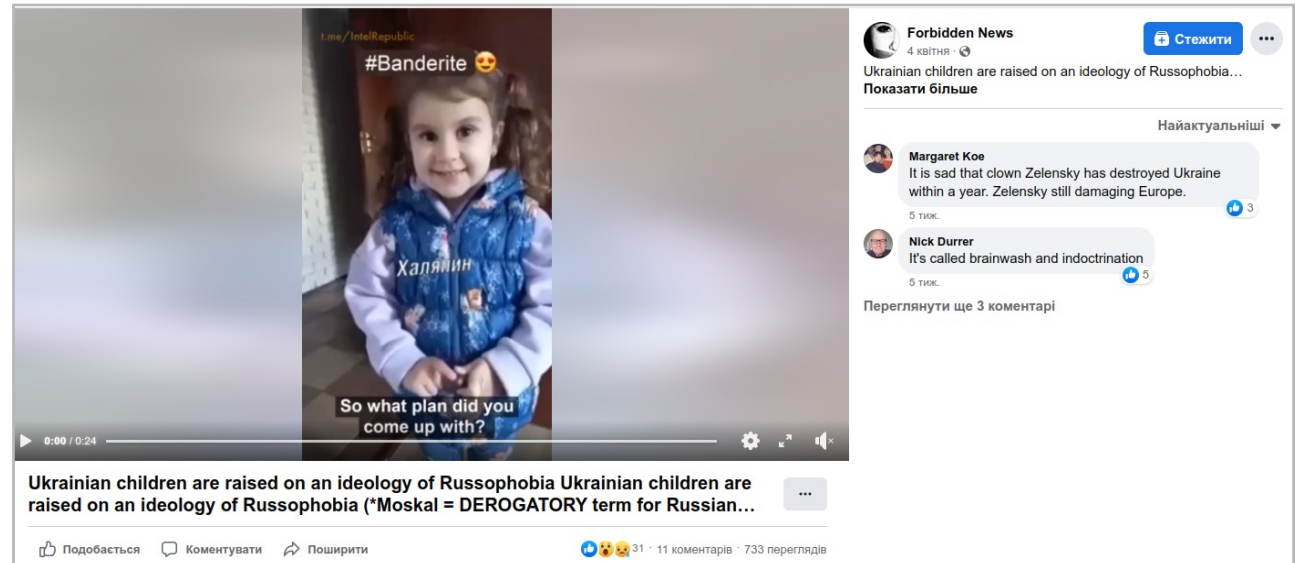
- 1) Публікації конспірологічних теорій;
- 2) реакції та коментарі на проукраїнські публікації;
- 3) активність російської онлайн мережі дипломатичних представництв.

КОНСПІРОЛОГІЯ

Ворожі мережі завжди використовують конспірологічні публікації або профілі для розповсюдження окремих наративів на більш вразливу західну аудиторію. Наразі активність цих профілів у рамках вищезазначеної теми обмежується лише згадуваннями українських дітей, проте цілеспрямовані публікації на цю тему не відстежуються. Також окремі публікації обігрують чутливі теми навколо дітей, що не стосується депортації або викрадення.

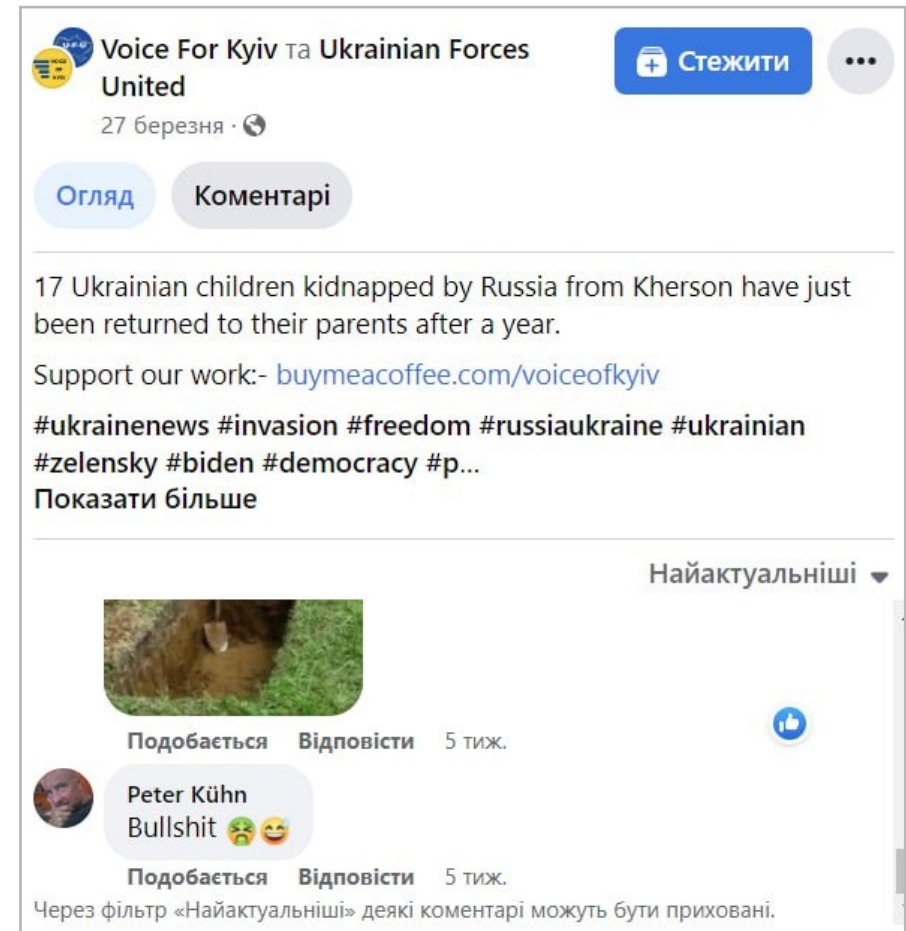
За допомогою таких публікацій росіяни намагаються викликати емоції у вразливої/небайдужої аудиторії.

РЕАКЦІЯ РОСІЙСЬКИХ БОТІВ НА ПРОУКРАЇНСЬКІ ПУБЛІКАЦІЇ

Зазвичай російські боти проявляють високу активність у проукраїнських публікаціях, що отримують високий розголос або стосуються чутливих тем. Зокрема, деякі публікації українських дипломатичних представництв за даною темою мають велику кількість проросійських коментарів. Однак, ця активність нижча, у порівнянні із загальною кількістю проукраїнських публікацій.

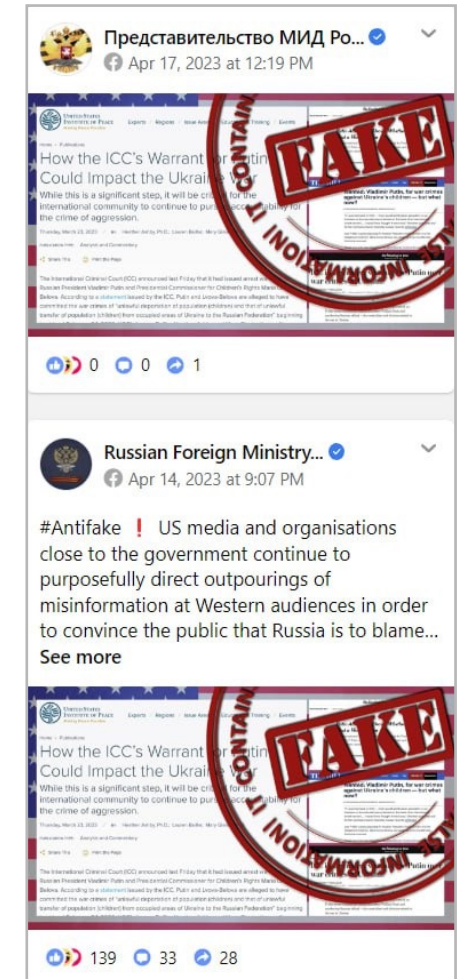
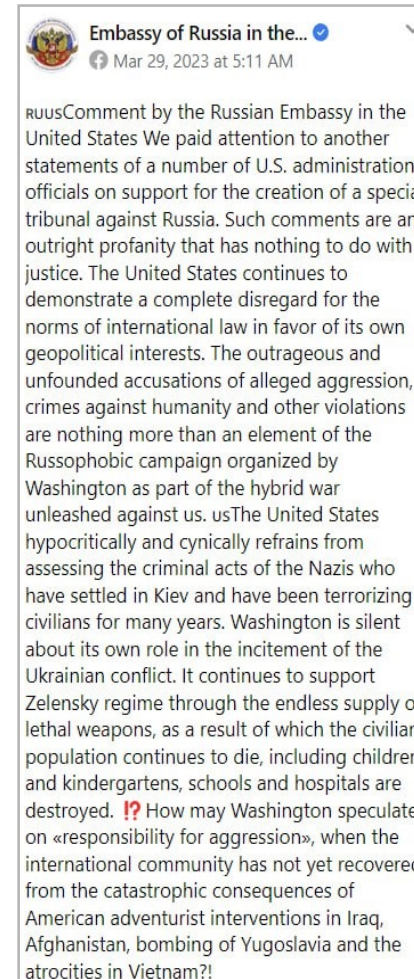

АКТИВНІСТЬ РОСІЙСЬКОЇ ОНЛАЙН МЕРЕЖІ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ

Єдина російська скоординована мережа, яка активна у розповсюдженні наративів щодо депортації українських дітей – це мережа російських дипломатичних представництв. Підвищену активність цієї мережі можна було спостерігати ще у першій половині 2022 року, але після гучних скандальних фейків пов'язаних з Маріуполем велика частина цих акаунтів були заблоковані. Проте, це не зупиняє росіян від створення нових профілів дипломатичних представництв та розповсюдження дезінформації.

Наразі ця мережа використовувалась для подальшого розповсюдження заяв російських представників влади. Важливо зазначити, що активізація цих профілів відбулась після рішення Міжнародного кримінального суду.

ВИСНОВОК

Підсумовуючи дослідження, рф розповсюджує дезінформаційні кампанії, які спрямовані на:

- створення уявлення, що українські діти, яких було примусово вивезено на територію росії перебувають у кращих умовах, ніж ті, в яких діти перебували на території України.
- дискредитацію політичної та військової влади України, шляхом створення образу країни, якій байдуже на власних дітей, підкріплюючи це наративом «Україна – держава-терорист».
- дискредитацію системи захисту українських дітей-біженців країн Заходу, союзницьких держав України. Таким чином, поширюючи фейкові матеріали та наративи про деградацію західних цінностей, рупори кремля працюють над відвертанням уваги міжнародної спільноти від військових злочинів рф відносно дітей України та «відбіленням» іміджу рф на міжнародній арені.

ВИСНОВОК

З метою створення уявлення, що депортованим дітям в росії краще ніж було в Україні – російська пропаганда створює позитивний образ діям росії. Так, ворожі інформаційні ресурси активно поширювали заяви головних персон, причетних до депортації дітей, в яких відображено основний наратив «росія – це справжній «рай» для дітей». Вищезазначений наратив був сформований під час окупації Криму в 2014 році та на початку війни на Донбасі. В цей час російська федерація активно пропагувала свій варіант подій, намагаючись переконати світ, що її дії є відповідальними та гуманітарними.

Тимчасово окуповані території (ТОТ) України, такі як Крим та частини Донецької та Луганської областей, стали місцем масової депортації українських дітей під час російської окупації. Після повномасштабного вторгнення агресора до ТОТ України додалися частини Херсонської та Запорізької областей. В цілому, даний наратив є частиною ширшої пропагандистської кампанії, спрямованої на створення сприятливого іміджу росії та закріплення контролю над окупованими територіями.

ВИСНОВОК

Задля більшого ефекту другої дезінформаційної кампанії російська сторона намагається акцентувати увагу, що нібито Офіс Президента офіційно не відреагував на дії кремля, тому що влада України не зацікавлена в безпеці свого народу і вона не збирається захищати своїх людей.

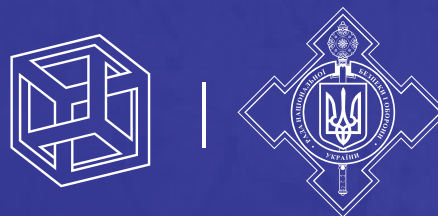
Таким чином, агресор має на меті виправдати незаконну депортацію українських дітей на територію російської федерації та приховати свою злочинну діяльність. Для просування цієї кампанії, ворожі ЗМІ поширювали такі наративи: «рф рятує дітей України від бойових дії», «Україну не цікавить доля дітей, які залишилися на території ТОТ», «українських дітей лишили дитинства». Причетними до депортації українських дітей вважаються такі особи як, уповноважена з прав дитини рф львова-білова, прем'єр-міністр мішустін, міністр освіти кравцов, міністр охорони здоров'я мурашко, уповноважений з прав людини москалькова та інші.

ВИСНОВОК

Щодо активних політичних суб'єктів російської пропаганди з дискредитації ювенальної політики країн Заходу варто зазначити, що ними виступають офіційний представник мзс росії марія захарова та постійний представник рф при ООН василь небензя. Власне, марія захарова в інформаційному полі постійно підтримує поширення наративів про сексуальну експлуатацію українських дітей-біженців та торгівлю неповнолітніми. Завданням василя небензі є вживання «якщодоїзмів» та закидання слабких аргументів представникам демократичних країн Заходу щодо їх так званої маргінальної поведінки, що полягає у постачанні зброї Україні, відносно дітей Донбасу та інших прифронтових міст.

Загалом, російські техніки та мережі інформаційного впливу будуть продовжувати поширення таких інформаційних кампаній. Основна доля повідомлень за цією темою виходить з конспірологічних проросійських онлайн спільнот та профілів російських дипломатичних представництв, але не виключено використання й інших каналів поширення дезінформації у майбутньому.

РАДА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ЦЕНТР ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

cpd@rnbo.gov.ua
Київ 2023